

Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc.
ministřiny práce a sociálních věcí

V Praze dne 18.2.2019
Č. j.: MPSV-2019/30619-400

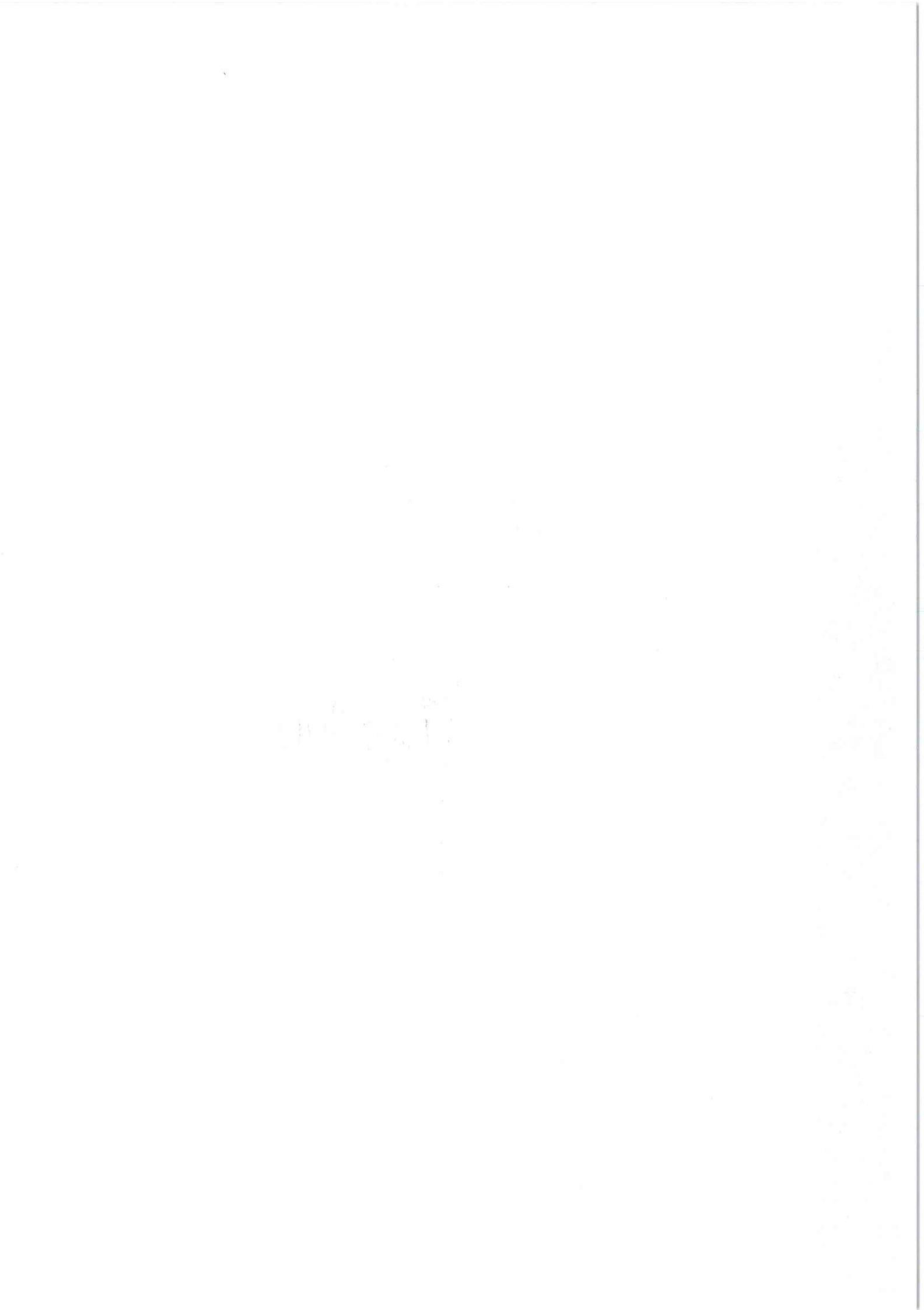
Vážená paní předsedkyně,

v souladu s bodem I. Usnesení výboru pro sociální politiku č. 89, ze dne 7. 2. 2019,
Vám v příloze předkládám aktualizovaný podklad k problematice 15 podnětů pro boj
s chudobou a sociálním vyloučením.

S pozdravem

Příloha

Vážená paní
Ing. Radka Maxová
předsedkyně
Výbor pro sociální politiku
Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
Praha

Zpráva o plnění 15 podnětů pro boj s chudobou a sociálním vyloučením

Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě průběžných jednání a informací dalších resortů předkládá níže informace o plnění jednotlivých podnětů pro boj s chudobou a sociálním vyloučením.

- 1. Revize dávkového systému: zvážit sloučení příspěvku a doplatku na bydlení, zastropovat výplaty dávek dle hodnotových map nájemného, zajistit adresnost vyplácení dávek, zúžit okruh spolužijících osob v domácnosti a zkrátit vyplácení např. paušálů na energie**

Gestor: MPSV (Vaňásek)

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

Podle Legislativního plánu práce bude předložena novela z. č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (3/2019) a novela z. č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (4/2019).

Termín 3 - 4/2019 do legislativního procesu

- 2. Regulovat pronájem více bytů přes živnostenské oprávnění**

Gestor: MPO, MMR

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

MPO zpracovalo pracovní verzi návrhu novely živnostenského zákona spočívající v zavedení nové koncesované živnosti „Pronájem (nájem a podnájem) více než tří bytů v domech s více než třemi bytovými jednotkami“ a vyhodnotilo očekávané dopady regulace včetně finančních dopadů souvisejících s navrhovanou změnou.

Návrh řešení pronájmu nemovitostí byl předložen ze strany MPO k posouzení dalším resortům dne 31.1.2019.

- 3. Dokončení hodnotových map nájemného pro stanovení normativů dávek na bydlení**

Gestor: MMR (p. Kopitz, p. Klíma), MPSV (Vaňásek)

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

Ministerstvo pro místní rozvoj v polovině prosince roku 2018 (14. 12.) předalo MPSV údaje o tržním nájemném realizovaném prostřednictvím realitních kanceláří. Data jsou agregována za obce a města podle velikostních kategorií, a to od 5 000 obyvatel výše.

SMO předalo údaje MMR dne 17.1.2019 s tím, že MPSV byla předána tato data v surové podobě ihned po jejich obdržení. Následně proběhlo několik jednání na úrovni MPSV a MMR k nastavení metodiky vytvoření hodnotových map. S ohledem na neúplnost sebraných dat o nájemném je zvažována možnost využití ke sběru těchto dat ČSÚ.

Termín – 2/2019 – původní termín 15.12.2018 resp. 1/2019

- 4. Jasně nastavení hygienických standardů bytů, které by zaručovaly faktickou kvalitu bytu (např. tekoucí voda, hygienické zázemí, funkční elektřina apod.) a stanovení počtu metrů čtverečních na osobu v dané domácnosti**

Gestor: MMR, MZd (pí. Gottwaldová) a MPSV (Vaňásek)

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

V rámci zákona o hmotné nouzi provádí Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“) šetření k dávkám na bydlení (doplatku na bydlení). V případě, kdy v rámci šetření ÚP ČR zjistí nevyhovující podmínky, tzv. „nestandardní“ podobu bytu, svolá místní šetření s účastí stavebního úřadu, krajské hygienické stanice a příslušného hasičského sboru s žádostí o stanovisko k „používání bytu“. Do té doby bude řízení o dávce přerušeno. Nedojde-li k odstranění, dávka bude zamítnuta. Výše uvedené bude zapracováno do novely zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Termín : 4/2019 do legislativního procesu

- 5. Zajistit, aby všichni průběžně pracovali vč. dlouhodobě nezaměstnaných osob, např. revize veřejně prospěšných prací, tak aby bylo možné je využívat dlouhodobě bez nutnosti opakované evidence na Úřadu práce.**

Gestor: MPSV (Vaňásek)

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

Probíhá příprava úpravy zákona o zaměstnanosti v oblasti nástrojů Aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“), kde toto řešení bude navrženo - upraveno.

Termín 6/2019 do legislativního procesu

6. Striktně navázat pobírání dávek na sociální práci a školní docházku

Gestor: MPSV (Vaňásek)

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

Podnět vyžaduje úpravu zákona č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti a dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi ve smyslu, že pokud nebude splněna povinnost školní docházky do 18 let, nebudou tyto dávky poskytnuty v návaznosti na vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.

Termín 6/2019 do legislativního procesu

7. Zavedení povinnosti trvalého pobytu v obci, kde jedinec fakticky bydlí

Gestor: MV (p. Mátl)

Aktuální stav a další plánované kroky: není možné tento podnět naplnit

MV od zavedení povinnosti hlásit se k přechodnému pobytu ustoupilo. Zákon o evidenci obyvatel neukládá občanovi povinnost zdržovat se v místě svého trvalého pobytu, ani přihlásit se k trvalému pobytu v místě, ve kterém fakticky bydlí. Roku 2015 byl Legislativní radě vlády předložen věcný záměr zákona o evidenci obyvatel, který měl sjednotit skutečný pobyt občana s trvalým pobytem, který je k jeho osobě evidován v informačních systémech veřejné správy. V původním návrhu Ministerstva vnitra byl rovněž uveden přechodný pobyt, který by byl povinně hlášen, např. při dlouhodobých pracovních stážích, studiu apod. V rámci mezirezortního připomínkového řízení však Ministerstvo vnitra od zavedení povinnosti hlásit se k přechodnému pobytu ustoupilo na základě zásadních připomínek, které přechodný pobyt označovaly za nadbytečný a zatěžující občana. Z pohledu MPSV přetrvává určitá obava, že v případě přihlášení se k trvalému pobytu nebude již z žádného záznamu jasné, zda jde o bytový či nebytový prostor. Tento přístup zjevně povede k dalšímu vytěsňování ohrožených skupin obyvatel z bytů a k podpoře – dle tohoto návrhu již legálnímu – bydlení těchto osob v nevyhovujících prostorech. Podle některých odborných stanovisek je současná právní úprava trvalého pobytu dostatečná a reflektuje požadavky a potřeby obyvatel ČR. Změna v pojetí trvalého bydliště by navíc mohla přinést dodatečné administrativní náklady. Povinné hlášení trvalého pobytu podle aktuálního pobytu se také setkává s kritikou ze strany majitelů bytů, kteří se obávají, že tento požadavek oslabí jejich pozici majitele nemovitosti. Úprava by mohla být také problematická pro menší obce, kde by se z trvalého pobytu mohli odhlašovat např. studenti nebo lidé, kteří dojíždějí za prací na týdenní či dlouhodobější bázi. V současné době není připravována žádná novela zákona o evidenci obyvatel, která by tuto problematiku řešila.

8. Nákup, opravy a rekonstrukce objektů pro bydlení a výstavba obecních nájemních bytů v bytových domech

Gestor: MMR (p. Koptz, p. Klíma, pí. Pavlová)

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

Bylo ukončeno mezirezortní připomínkové řízení k nové formě podpory Program VÝSTAVBA a probíhá jeho vypořádání. Nadále platí lednový termín odevzdání do vlády (vládní legislativa). Návrh programu definuje sociální a dostupné byty. Formy financování jejich pořízení (výstavba, rekonstrukce, nákup). Definici cílových skupin. Investorem budou vždy obce. Rámcová alokace pro rok 2019 je 1 mld. Kč, resp. 650 mil. Kč pro sociální byty a 350 mil. Kč pro dostupné byty.

Termín: 4/2019

9. Zákonně upravit možnost poskytovat data obcím o poskytnutých sociálních dávkách a vykonávané sociální práci

Gestor: MPSV (Vaňásek, Hanzlíková), SMS a SMO

Aktuální stav a další plánované kroky: průběžně plněno

Možnost poskytovat data zde již je, variantou je zpřesnění na základě domluvy se zástupci samospráv ve věci novely zákona o sociálních službách. Případné rozšíření možností poskytování dat bude zváženo v rámci novely zákona o sociálních službách.

10. Personálně a finančně posílit Úřady práce, Policii ČR či pedagogické pracovníky ve vyloučených lokalitách

Gestor: MPSV (Vaňásek), MV (p. Mátl),

Aktuální stav a další plánované kroky: **průběžně plněno**

MV udává, že zajištění řešení tohoto cíle bylo promítnuto do opatření Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2020. Opatřeními naplňujícími výše uvedený cíl jsou zejména:

- prevence kriminality,
- plošné a nepřetržité dostupnosti služeb policie,
- posílení akceschopnosti a rozvoj pořádkových a speciálních pořádkových jednotek,
- odpovědí na změny charakteru trestné činnosti

Tato opatření jsou personálně a finančně posilována vládou ČR navýšením systemizovaných služebních míst a rozpočtu Policie České republiky. Úřad práce ČR v rámci systemizace dbá na posílení jednotlivých pracovišť v oblasti sociálně vyloučených lokalit.

11. Zákonně definovat, co je přechodné bydlení a jakou má funkci za účelem eliminace tzv. ubytoven

Gestor: MV (p. Mátl), SMS a SMO

Aktuální stav a další plánované kroky: **Ze strany MV se nepředpokládá další plnění tohoto opatření.**

MV od zavedení povinnosti hlásit se k přechodnému pobytu ustoupilo – viz bod č. 4. Přechodný pobyt zavést nelze.

12. Umožnit oddlužení osob v exekuční pasti bez nastavení minimálního limitu splacení pohledávek

Gestor: MSp (p. Franěk, p. Matas)

Aktuální stav a další plánované kroky: **průběžně plněno**

Za Ministerstvo Spravedlnosti (dále jen „MSp“) je možné řešení v novele zákona o insolvenční a v novele exekučního řádu, která byla předložena v listopadu 2018

Termín dle legislativního procesu

13. Změnit povinnost školní docházky (neohraničovat věkem, ale např. stanovit povinnou školní docházku do ukončení vzdělávání, např. dosažením výučního listu) a omezit předčasné odchody dětí ze vzdělávání

Gestor: MPSV (Vaňásek) a MŠMT (P. Pícl, pí. Bezděková)

Aktuální stav a další plánované kroky: **Ze strany MŠMT se nepředpokládá další plnění tohoto opatření.**

S MŠMT byla projednávána obecná úprava školní docházky do 18 let věku, která má obdobu např. v Německu. MŠMT má k prodloužení školní docházky výhrady. Zkracování povinné školní docházky je momentálně v Evropě trendem, pokud naopak dochází k jejímu prodloužení, je tomu tak zejména u dětí předškolního věku. **S nutností omezit předčasné odchody dětí ze vzdělávání MŠMT souhlasí, dlouhodobě na věci spolupracuje také s Úřadem vlády ČR.**

14. Posílit sociální práci a sociální prevenci: pracovní a hygienické návyky, práce s dětmi a podpora vzdělávání, prevence kriminality a konzumu drog, schopnost udržet si bydlení apod.

Gestor: MPSV (Hanzlíková, Vaňásek) a MF (pí. Bílková)

Aktuální stav a další plánované kroky: **není shoda na řešení (financování)**

Ministerstvo financí nesouhlasí s financováním sociální práce prostřednictvím dotačního titulu, možnost vidí ve financování skrze rozpočtové určení daně (s tím se ztotožňuje i SMO ČR), nicméně je třeba dalších jednání s MV. MF dále uvádí, že z § 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, mimo jiné vyplývá, že výkon působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů včetně Magistrátního úřadu hl. m. Prahy podle zákona o sociálních službách je výkonem přenesené působnosti. To se vztahuje mj. i na výkon sociální práce.

MŠMT financuje výchovné a preventivní aktivity, prevence a začleňování probíhá i prostřednictvím podpory sportu.

15. Zajistit vymahatelnost práva zejm. s ohledem na rušení nočního klidu a sousedského soužití

Gestor: MSp (p. Franěk, p. Matas)

Aktuální stav a další plánované kroky: Ze strany MSp se dále nepředpokládá plnění tohoto opatření. Z pohledu MV vymahatelnost přestupků aktuálně není vnímána jako zásadní problém. Jako cestu k plnění navrhuje MV zajištění lepšího předávání informací mezi policií ČR a obcemi. SMO ČR doplňuje, že by bylo vhodné provést takovou úpravu současných předpisů, která by umožňovala jiný druh sankcí.